

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน

Satisfaction of Thai Tourists Towards Cultural Tourism in Lamphun Province

ภูษิตกร ธรรมสอนัน และศรีัญญา กันตะบุตร*

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน จำนวน 200 ราย และสัมภาษณ์เชิงลึกจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวจำนวน 10 ราย นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสถิติอนุมาน ได้แก่ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ จำแนกตามเพศ อายุ และจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-39 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/ห้างร้าน รายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท อาศัยอยู่กรุงเทพมหานคร มาเที่ยวจังหวัดลำพูน 2-3 ครั้ง เดินทางมาท่องเที่ยวแบบมาเอง และมาท่องเที่ยวกับเพื่อน ส่วนใหญ่ไม่ค้างคืนที่จังหวัดลำพูน แต่หากค้างคืนจะค้างคืนเป็นเวลา 1 คืน โดยส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวโดยใช้รถส่วนตัว ค้นหาข้อมูลการท่องเที่ยวในจังหวัดลำพูนจากคำบอกเล่าของญาติ/เพื่อน ของที่ระลึกที่นิยมซื้อคือ ลำไยอบแห้ง เสื้อพื้นเมือง และไม้แกะสลัก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวไม่เกิน 1,000 บาท และมีการเดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดอื่น นอกเหนือจากจังหวัดลำพูน โดยจังหวัดที่เดินทางไปท่องเที่ยวคือ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทุกด้านในระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ปัจจัยย่อยความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง ปัจจัยย่อยความเหมาะสมของราคาอาหารเมื่อเทียบกับปริมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม ปัจจัยย่อยความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน พบว่า มีความแตกต่างกันตามเพศ อายุ และจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดลำพูน ในบางปัจจัยย่อย

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการและการเป็นผู้ประกอบการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ABSTRACT

The objective of this research was to study the satisfaction of Thai tourists towards cultural tourism in Lamphun Province. The data was collected by using questionnaire distributed to 200 Thai tourists who visited Lamphun, and from in-dept interviewing 10 tourists from that number. The data was analysed using descriptive statistics, namely frequency, percentage, mean and the comparison of satisfaction mean in samples of different gender, age and number of visits to Lamphun.

The result of the study showed that most of the questionnaire respondents were female, 30–39 years old, single, holding Bachelor's degree. Most were employees with the salary of 20,001–30,000 baht. They lived in Bangkok and had been to Lamphun 2–3 times. They travelled on their own, with friends. Most did not stay the night in Lamphun but if they did they stayed for 1 night. Most travelled by private car and they obtained information about Lamphun from relatives or friends. The souvenirs they bought the most were dried longans, local clothes and carved wood products. Most spent not more than 1,000 baht per visit. They usually travelled to other provinces such as Chiang Mai.

The questionnaire respondents were satisfied with all factors of cultural tourism in Lamphun Province at the high level. The most satisfactory factor was Lamphun's cultural attractions, with the sub-factor being Lamphun's unique way of living. The following factors were direct tourist facilities, with the sub-factor being appropriate food price; and indirect tourist facilities, with the sub-factor being convenient contact with security officials.

It was also found that there were differences in the level of satisfaction towards cultural tourism in Lamphun according to different gender, age and number of visits in some sub-factors.

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทอย่างยิ่ง เป็นแหล่งสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในประเทศ จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติปี พ.ศ. 2558 พบว่า มีจำนวน 29,923,185 ล้านคน และในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 32,588,303 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ร้อยละ 8.91 (กรมการท่องเที่ยว, 2560: ออนไลน์) นอกจากนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้คาดการณ์การท่องเที่ยวของไทยในปี พ.ศ. 2560ว่าจะก่อให้เกิดรายได้มูลค่ารวม 2.75 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 9.84 โดยเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย 0.93 ล้านล้านบาท รายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17–18 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ใกล้เคียงกับของปี พ.ศ. 2559 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 16.7 และ พ.ศ. 2558 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 17.7 นับได้ว่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่ประมาณการไว้ที่ร้อยละ 9 ของ GDP โลกในปี พ.ศ. 2560 (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560: ออนไลน์)

จังหวัดลำพูน เดิมชื่อเมืองหริภุญชัย เป็นเมืองโบราณ มีอายุประมาณ 1,343 ปี (กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดลำพูน, 2556 : ออนไลน์) จังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กที่สุดในภาคเหนือ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น วัดพระธาตุหริภุญชัย กู่ช้าง-กู่ม้า อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหริภุญชัย และวัดจามเทวี เป็นต้น (สำนักงานจังหวัดลำพูน, 2556: ออนไลน์) จังหวัดลำพูนมีประวัติศาสตร์ โบราณสถานและวิถีชีวิตประเพณีที่น่าศึกษา มีความได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่นๆ ประกอบกับ แผนพัฒนาจังหวัดลำพูน พ.ศ. 2561-2564 (ปรับปรุง) ล่าสุด ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดลำพูนปี พ.ศ. 2561 – 2564 โดยกำหนดพันธกิจไว้ 6 ด้าน ซึ่ง 1 ใน 6 ด้านนี้ คือ สร้างมูลค่าเพิ่มและกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดลำพูน บนฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์คือ เมืองจุดหมายปลายทางแห่งการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์วัฒนธรรม (Cultural Experience Destination) และเป้าประสงค์รวม คือ การเติบโตของรายได้ของครัวเรือน (Household income) และการจ้างงาน (Employment) ที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์วัฒนธรรม ในส่วนของประเด็นยุทธศาสตร์เมืองจุดหมายปลายทางแห่งการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นั้นมีที่มาจาก ความโดดเด่นทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่สืบทอดมายาวนานและความโดดเด่นของการเป็นเมืองโบราณ ทำให้จังหวัดลำพูนมีศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานเชิงวัฒนธรรมได้อีกด้วย

จากสถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยประจำปี พ.ศ. 2559 ของจังหวัดลำพูน พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย 1,034,273 ล้านคน (กรมการท่องเที่ยว, 2559: ออนไลน์) ในขณะที่สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดลำพูนปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 47,432 คน (กรมการท่องเที่ยว, 2559: ออนไลน์) ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษานักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งมีจำนวนมากกว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวที่ผู้มาเยือนได้มาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ สัมผัสวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมของตนเอง

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พบว่า ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความพึงพอใจตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยวโดย เสรี วังส์ไพจิตร (2530) ได้กำหนดว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 2 ประการ คือ 1) แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ทะเล ภูเขา ภูมิอากาศ เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ศิลปกรรม โบราณสถานและโบราณวัตถุ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น 2) บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โรงแรม ที่พัก ภัตตาคารและร้านอาหาร การคมนาคมขนส่งทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สินค้าของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง การอำนวยความสะดวกในระเบียบพิธีการต่างๆ เป็นต้น

สำหรับการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้น บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้เพิ่มองค์ประกอบของการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมกับการประเมินการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยสิ่งดึงดูดใจ 10 ประการ ดังนี้ ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่ยังปรากฏให้เห็น โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานต่างๆ งานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิมในท้องถิ่นและสิ่งปลูกสร้างผังเมืองรวมทั้งซากปรักหักพัง ศิลปะ ทัศนกรรม ประติมากรรม ภาพวาด รูปปั้น และแกะสลัก ศาสนา รวมถึงพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนา ดนตรี การแสดงละคร ภาพยนตร์ มหรสพต่างๆ ภาษาและวรรณกรรม วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย การทำอาหาร ธรรมเนียมการรับประทานอาหาร ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียม และเทศกาลต่างๆ และลักษณะงานหรือเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีการนำมาใช้ เฉพาะท้องถิ่น 2) ด้านกระบวนการศึกษาสิ่งแวดล้อม 3) ด้านธุรกิจท่องเที่ยว 4) ด้านการตลาดการท่องเที่ยว 5) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น 6) ด้านการสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ต่อมา อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เมืองเชียงคาน จังหวัดเลย โดยได้พัฒนาแบบสอบถามเพื่อทำการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งได้มีการใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวจาก เสรี วังส์ไพจิตร และบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา ในการพัฒนาแบบสอบถาม จากนั้นได้ทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำ (Wording) และความเที่ยง (Reliability) โดยในการศึกษานี้ได้กำหนดองค์ประกอบของการประเมินการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย

1.1 ศิลปกรรม หมายถึง สิ่งที่มนุษย์สร้างหรือกำหนดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ที่แสดงออกในรูปลักษณะต่างๆ และได้รับการยกย่องว่ามีคุณค่าในทางศิลปวัฒนธรรม

1.2 ขนบธรรมเนียมประเพณี หมายถึง คำที่ใช้เรียกรวมกันซึ่งมีความหมายว่า สิ่งที่มีคุณลักษณะหนึ่ง หรือกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง กำหนดหรือนิยมประพฤติปฏิบัติสืบต่อเนื่องกันมาช้านานจนยึดถือกันในชีวิตประจำวันจะต้องยึดถือเช่นนั้น เป็นลักษณะเฉพาะของคนกลุ่มนั้น และยอมรับในสังคมมาจนถึงปัจจุบัน

1.3 นาฏศิลป์และดนตรีพื้นบ้าน นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ ดัดแปลงขึ้น เพื่อให้ความบันเทิง โดยอาศัยดนตรีประกอบการแสดง และมีความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ที่ลีลาท่าทางการแสดงที่แตกต่างกันออกไป ดนตรีพื้นบ้าน หมายถึง ดนตรีของผู้คนในอาณาบริเวณใดบริเวณหนึ่ง หรือวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง เป็นการสืบทอดทางวัฒนธรรมของชาวบ้านตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและช่วยสร้างสรรค์ความรื่นเริงบันเทิง เป็นหมู่คณะและชาวบ้าน จนกลายเป็นเอกลักษณ์ทางพื้นบ้านของท้องถิ่นนั้นๆ

2. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

2.1 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยตรง ประกอบด้วย การบริการที่พัก การบริการอาหาร การบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก การบริการคมนาคมขนส่ง และการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล

2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้ว ประกอบด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อม

วิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน โดยศึกษาใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย ศิลปกรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับ จิตรกรรม และสถาปัตยกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นเรื่องเกี่ยวกับ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และอาหาร และนาฏศิลป์และดนตรีพื้นบ้าน เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงซบร้องและฟ้อนรำ 2) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่ การบริการอาหาร การบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก การบริการคมนาคมขนส่ง และการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ใช้วิธีการกำหนดตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Seymour Sudman (กฤษสิริ รื่นรัมย์, 2551: 187) กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 200 ราย โดยเก็บตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน จำนวน 200 ราย และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวจำนวน 10 ราย เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้านี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามคัดกรองเพื่อดูว่าเป็นนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือไม่ ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาจังหวัดลำพูน รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อศึกษาศิลปกรรม และรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ที่อยู่ปัจจุบัน จำนวนครั้งที่มาเที่ยว รูปแบบการเดินทางมาท่องเที่ยว ผู้ร่วมเดินทาง การพักค้างคืนที่จังหวัดลำพูน จำนวนวันที่ค้างคืน ยานพาหนะในการเดินทางมาท่องเที่ยว การใช้บริการรถเช่า การค้นหาแหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวในจังหวัดลำพูน ของที่ระลึกที่เลือกซื้อ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว การท่องเที่ยวที่นอกเหนือจากจังหวัดลำพูน และจังหวัดอื่นที่เดินทางไปท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน ซึ่งประกอบด้วย เก็บข้อมูลโดยใช้มาตราวัดประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	คะแนน
พึงพอใจมากที่สุด	5
พึงพอใจมาก	4
พึงพอใจปานกลาง	3
พึงพอใจน้อย	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	1

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากนักท่องเที่ยวจำนวน 10 ราย ได้แก่ 1.การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในความเข้าใจของท่านเป็นอย่างไร 2. ท่านสนใจวัฒนธรรมอะไรของจังหวัดลำพูน 3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดลำพูน 4. ท่านคิดว่าจังหวัดลำพูนควรพัฒนาหรือปรับปรุงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ผลการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาจังหวัดลำพูนเพื่อการท่องเที่ยว โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อศึกษาศิลปกรรมที่ส่วนใหญ่เข้าเยี่ยมชม คือ วัดพระธาตุหริภุญชัย และกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าร่วมมากที่สุด คือ งานเทศกาลลำไย

นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-39 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/ห้างร้าน รายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท อาศัยอยู่กรุงเทพมหานคร มาเที่ยวจังหวัดลำพูน 2-3 ครั้ง เดินทางมาท่องเที่ยวแบบมาเอง และมาท่องเที่ยวกับเพื่อน ส่วนใหญ่ไม่ค้างคืนที่จังหวัดลำพูน แต่หากค้างคืนจะค้างคืนเป็นเวลา 1 คืน โดยส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวโดยใช้รถส่วนตัว ค้นหาข้อมูลการท่องเที่ยวในจังหวัดลำพูนจากคำบอกเล่าของญาติ/เพื่อน ของที่ระลึกที่นิยมซื้อคือ ลำไยอบแห้ง เสื้อพื้นเมือง และไม้แกะสลัก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวไม่เกิน 1,000 บาท และมีการเดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดอื่น นอกเหนือจากจังหวัดลำพูน โดยจังหวัดที่เดินทางไปท่องเที่ยวคือ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ตอบแบบสอบถามพึงพอใจมากที่สุดในองค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ปัจจัยย่อยความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง ปัจจัยย่อย ความเหมาะสมของราคาอาหารเมื่อเทียบกับปริมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม ปัจจัยย่อย ความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน พบว่า มีความแตกต่างกันตามเพศ อายุ และจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดลำพูน ในบางปัจจัยย่อย ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน จำแนกตามเพศ อายุ และจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	เพศ	อายุ	จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว
ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม			
อาคาร บ้านเรือนมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง อายุ 50 ปีขึ้นไป > อายุ 30-39 ปี	ไม่แตกต่าง
ขนบธรรมเนียมประเพณี	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง 2-3 ครั้ง > 4 ครั้งขึ้นไป > ครั้งแรก
ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของวิถีชีวิตความเป็นอยู่	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง อายุ 50 ปีขึ้นไป > อายุ 40-49 ปี > อายุ 30-39 ปี > อายุ ไม่เกิน 29 ปี	ไม่แตกต่าง
ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของภาษา เช่น ภาษายอง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง 4 ครั้งขึ้นไป > 2-3 ครั้ง > ครั้งแรก
ความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอ เช่น ผ้าไหมยกดอก	แตกต่าง เพศหญิง > เพศชาย	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว			
สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง อายุ 50 ปีขึ้นไป > อายุ 40-49 ปี > อายุ 30-39 ปี > อายุไม่เกิน 29 ปี	ไม่แตกต่าง
การบริการอาหาร			แตกต่าง

	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ครั้งแรก > 4 ครั้งขึ้นไป
ความเหมาะสมของราคาของสินค้าหรือของที่ระลึก	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง อายุ 50 ปีขึ้นไป > อายุไม่เกิน 29 ปี > อายุ 30-39 ปี	ไม่แตกต่าง
ความชัดเจนของป้ายประชาสัมพันธ์ออกเส้นทาง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง อายุ 50 ปีขึ้นไป > อายุไม่เกิน 29 ปี	ไม่แตกต่าง
ความเพียงพอของป้ายประชาสัมพันธ์ออกเส้นทาง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง อายุ 50 ปีขึ้นไป > อายุไม่เกิน 29 ปี	ไม่แตกต่าง
การโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง อายุ 50 ปีขึ้นไป > อายุ 40-49 ปี > อายุ ไม่เกิน 29 ปี	ไม่แตกต่าง
ความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง อายุ 50 ปีขึ้นไป > อายุ 30-39 ปี > อายุ ไม่เกิน 29 ปี	ไม่แตกต่าง
การปรับแต่งภูมิทัศน์ให้สวยงาม และเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง อายุ 30-39 ปี > อายุ 50 ปีขึ้นไป > อายุไม่เกิน 29 ปี	ไม่แตกต่าง
ความสะอาดของห้องน้ำ	แตกต่าง เพศชาย > เพศหญิง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ความเพียงพอของจำนวนถังขยะ	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง อายุ 50 ปีขึ้นไป > อายุ 30-39 ปี > อายุไม่เกิน 29 ปี > อายุ 40-49 ปี	ไม่แตกต่าง

จากการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 10 ราย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวที่นอกจากได้รับความสนุก หรือเป็นการพักผ่อนแล้ว ยังเป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความรู้ด้านวัฒนธรรมของสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้น ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านศิลปกรรม ขนบธรรมเนียม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาษา เป็นต้น ศิลปกรรมของจังหวัดลำพูนที่ผู้ตอบแบบสอบถามสนใจมากที่สุด คือ วัดพระธาตุหริภุญชัย ในด้านงานเทศกาล ประเพณี ผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนใจ ประเพณีสงกรานต์พระบรมธาตุหริภุญชัย มากที่สุด เพราะประเพณีสงกรานต์พระบรมธาตุหริภุญชัยเป็นประเพณีที่นิยมของนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่ และเนื่องจากวัดพระธาตุหริภุญชัยเป็นพระธาตุประจำปีระกา

การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดลำพูน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดลำพูนยังมีน้อย ไม่มีความโดดเด่น ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ทราบข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัด ต้องการให้มีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ในส่วนของการพัฒนา ปรับปรุงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูนนั้น ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นที่จังหวัดลำพูนควรปรับปรุงเรื่อง การประชาสัมพันธ์ให้จังหวัดลำพูนกลายเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยผู้ตอบแบบสอบถามยังเสนอแนะอีกว่า ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายช่องทาง นำเสนอความเก่าแก่ของนครหริภุญชัย เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวที่สนใจเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดลำพูนต่อไป

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูน ในครั้งนี้ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน (2554) ที่ศึกษา ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เมืองเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน (2554) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ สิ่งก่อสร้างที่ใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวตั้งอยู่ภูมิภาคที่ต่างกัน จึงมีลักษณะเด่นไม่เหมือนกัน

อันดับสอง คือ วัดหรือโบสถ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน (2554) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับสอง คือ สิ่งก่อสร้างเชิงวัฒนธรรมมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

อันดับสาม คือ อาคาร บ้านเรือนมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน (2554) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับสาม คือ มิวเซียมเทศบาลประเพณีที่เหมาะสม และเพียงพอแก่การท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ประเพณีต่างกัน จึงมีลักษณะเด่นไม่เหมือนกัน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว โดยแบ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม ดังนี้

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ ความเหมาะสมของราคาอาหารเมื่อเทียบกับปริมาณ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน (2554) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ ที่พักมีสภาพแวดล้อมบรรยากาศดี สวยงาม เหมาะสมตามสภาพของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ศึกษาไม่ได้เก็บข้อมูลด้านที่พัก จึงทำให้ผลการศึกษาที่ได้มีความแตกต่างกัน

อันดับสอง คือ ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของสินค้าหรือของที่ระลึก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน (2554) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับสอง คือ ที่พักปลอดภัย ตั้งอยู่ในที่สะดวกต่อการเดินทางเข้าพัก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ศึกษาไม่ได้เก็บข้อมูลด้านที่พัก จึงทำให้ผลการศึกษาที่ได้มีความแตกต่างกัน

อันดับสาม คือ ความเหมาะสมของราคาของสินค้าหรือของที่ระลึก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน (2554) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับสาม คือ สินค้าหรือของที่ระลึกมีเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายและความต้องการในการซื้อสินค้าที่ระลึกแตกต่างกัน จึงทำให้ผลการศึกษาแตกต่างกัน

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ ความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยและการปรับแต่งภูมิทัศน์ให้สวยงามและเหมาะสมกับการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน (2554) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ มีการปรับแต่งภูมิทัศน์ให้สวยงามและเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว

อันดับสอง คือ ความเพียงพอของจำนวนถังขยะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน (2554) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับสอง คือ พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวโดยรวมมีการดูแลรักษาความสะอาด มีถังขยะในการทิ้งขยะให้นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

อันดับสาม คือ ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน (2554) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับสาม คือ มีหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่คอยให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน จึงมีวิธีการในการดูแลรักษาความสะอาดและการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ยังพบว่า ด้านการบริการอาหาร ปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามพึงพอใจมากที่สุด อันดับแรก คือ ความเหมาะสมของอาหารเมื่อเทียบกับปริมาณ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิรภัทร บุญรักษา (2553) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ ร้านอาหารมีให้เลือกหลายประเภท หลายแห่ง ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ศึกษาไม่ได้ศึกษาในประเด็นเรื่องความหลากหลายของร้านอาหาร จึงทำให้ผลการศึกษาแตกต่างกัน

อันดับสอง คือ ความสดใหม่ของอาหาร ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิรภัทร บุญรักษา (2553) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับสอง คือ อาหารมีรสชาติดี ราคาอาหารและเครื่องดื่มเหมาะสมกับบริการและรสชาติที่ได้รับ การคมนาคมสะดวก เข้าถึงได้ง่าย ร้านอาหารสะอาด ปลอดภัย ทั้งนี้อาจเนื่องจากเก็บข้อมูลคนละช่วงเวลา จึงทำให้ผลการศึกษาแตกต่างกัน

อันดับสาม คือ ความสะอาดของอาหาร ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิรภัทร บุญรักษา (2553) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับสาม คือ การบริการ ความสุขภาพเป็นกันเองของพนักงานในร้านอาหาร และบรรยากาศการตกแต่งร้าน มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ศึกษาไม่ได้ศึกษาในประเด็นเรื่องสภาพแวดล้อมและการให้บริการในร้านอาหารของพนักงาน จึงทำให้ผลการศึกษามีความแตกต่างกัน

ด้านการบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามพึงพอใจมากที่สุด อันดับแรก คือ ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของสินค้าหรือของที่ระลึก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิรภัทร บุญรักษา (2553) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ พนักงานขายบริการดี สุขภาพเป็นกันเอง ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ศึกษาไม่ได้ศึกษาในประเด็นเรื่องการบริการของพนักงาน จึงทำให้ผลการศึกษามีความแตกต่างกัน

อันดับสอง คือ ความเหมาะสมของราคาของสินค้าหรือของที่ระลึก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิรภัทร บุญรักษา (2553) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับสอง คือ มีการลดราคาอย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องจากราคาของสินค้าที่ระลึกแตกต่างกันไปตามช่วงเวลา จึงทำให้ผลการศึกษามีความแตกต่างกัน

อันดับสาม คือ ความเพียงพอของสินค้าที่ระลึก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิรภัทร บุญรักษา (2553) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับสาม คือ สภาพของร้านมีความสะอาดปลอดภัย ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ศึกษาไม่ได้ศึกษาในประเด็นเรื่องสภาพแวดล้อมของร้านขายสินค้าที่ระลึก จึงทำให้ผลการศึกษามีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในภาพรวม

ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด ดังนี้ ปัจจัยย่อยความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัดหรือโบสถ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น อาคาร บ้านเรือนมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว อาคาร บ้านเรือนมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของภาษา ความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอ และความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของรสชาติอาหาร หน่วยงานของรัฐ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนในพื้นที่ ควรทำการสนับสนุน ให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว นำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดลำพูนในด้านต่างๆ เพิ่มเติม เช่น อาหารท้องถิ่น การแต่งกาย งานประเพณีท้องถิ่น เป็นต้น ในส่วนของอาคาร บ้านเรือน ควรมีการอนุรักษ์บ้านเรือนที่มีความเก่าแก่ไว้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจได้มีโอกาสในการเข้าไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทางด้านสถาปัตยกรรม นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการใช้ภาษาท้องถิ่นในสถานที่ท่องเที่ยวให้มากขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากต่างถิ่นได้เรียนรู้ภาษาท้องถิ่นในพื้นที่ เช่น มีการบรรยายให้ความรู้ในสถานที่ท่องเที่ยวเป็นภาษาท้องถิ่น เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดลำพูน 2-3 ครั้งมากที่สุด รูปแบบการเดินทางเป็นแบบมาเองและเดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน นอกเหนือจากเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดลำพูนแล้ว ยังเดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดอื่น ไม่นิยมพักค้างคืนที่จังหวัดลำพูน แสดงให้เห็นว่าผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดลำพูน จะเดินทางมาท่องเที่ยวแบบไป-กลับ แต่เมื่อเดินทางมาแล้วก็มีโอกาสที่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดลำพูนอีก เพราะฉะนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมุ่งเน้นไปที่การนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวจังหวัดลำพูนแบบ 2 วัน 1 คืน เช่น วันแรกเป็นการท่องเที่ยวนอกเขตอำเภอเมือง ท่องเที่ยวแบบศึกษาวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ วันที่สอง ท่องเที่ยวภายในเขตอำเภอเมือง เช่น ไหว้พระ 9 วัด เที่ยวชมเมือง เป็นต้น นอกจากนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวแล้วควรพัฒนาที่พักให้สะอาด หลากหลาย รองรับนักท่องเที่ยวได้

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด ดังนี้ ปัจจัยย่อยความเหมาะสมของราคาอาหารเมื่อเทียบกับปริมาณ ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของสินค้าหรือของที่ระลึก ความเหมาะสมของราคาของสินค้าหรือของที่ระลึก และความเพียงพอของสินค้าที่ระลึก หน่วยงานของรัฐ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนในพื้นที่ควรให้ความสำคัญกับเรื่องอาหารและสินค้าที่ระลึก โดยอาหารที่นำมาจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวควรมีราคาและปริมาณที่เหมาะสม มีความหลากหลาย เช่น อาจมีอาหารท้องถิ่นหรืออาหารตามฤดูกาล เพื่อให้ลูกค้าได้ลองรับประทาน และควรให้ความสำคัญกับความสดและสะอาดของอาหาร มีการติดป้ายราคาอาหารที่ชัดเจน

ในส่วนของร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก จากการศึกษา พบว่า ของที่ระลึกประเภทของกินและของใช้ที่ผู้ตอบแบบสอบถามซื้อมากที่สุด คือ ลำไยอบแห้งและเสื้อผ้าเมือง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวไม่เกิน 1,000

บาท ดังนั้นสินค้าหรือของที่ระลึกที่นำมาจำหน่ายจะต้องมีราคาที่เหมาะสม และเพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว อาจมีการนำค่าใช้จ่ายไปแปรรูปเป็นสินค้าชนิดอื่นนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายเหล่านี้ เพื่อเพิ่มความหลากหลายให้แก่สินค้าที่ระลึก ในส่วนของเสื้อผ้าในเมือง มุ่งเน้นไปที่ความเป็นเอกลักษณ์ หลากหลายรูปแบบ เพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน และควรมีราคาที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย ดังนี้ ปัจจัยย่อยของการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดลำพูนทางอินเทอร์เน็ต เช่น website facebook เป็นต้น การใช้สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางนิตยสาร/วารสาร และการใช้สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์/วิทยุ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลำพูนผ่านสื่อออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงและรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวของจังหวัดลำพูน

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด ดังนี้ ปัจจัยย่อยความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย การปรับแต่งภูมิทัศน์ให้สวยงาม และเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว และความเพียงพอของจำนวนถังขยะ หน่วยงานของรัฐ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนในพื้นที่ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในกรณีเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว ควรมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวที่เป็นระบบ และได้มาตรฐาน ในส่วนบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวควรมีการปรับปรุง ซ่อมแซมให้มีสภาพที่สวยงามและสะอาดอยู่เสมอ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในสถานที่ท่องเที่ยวและเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีกหรือนำไปบอกต่อแก่คนในครอบครัว ญาติและเพื่อน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย ดังนี้ ปัจจัยย่อยความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ความสะอาดของห้องน้ำ และมาตรการในการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการจัดการเจ้าหน้าที่ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ให้เพียงพอและเหมาะสม ห้องน้ำตามสถานที่ท่องเที่ยวควรดูแลรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ มาตรการในการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวต้องชัดเจน มีระเบียบแบบแผนที่แน่นอนและได้มาตรฐาน

2. ข้อเสนอแนะแยกตามกลุ่ม

2.1 ข้อเสนอแนะแยกตามเพศ

จากการศึกษา พบว่า เพศหญิงมีความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมปัจจัยย่อย ความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอมากกว่าเพศชาย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ร้านขายของที่ระลึก ควรออกแบบลวดลายรูปแบบของผ้าทอให้มีความหลากหลาย เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิง เน้นการสื่อสารให้กลุ่มเป้าหมายเพศหญิงรับรู้มากขึ้นว่าจังหวัดลำพูนมีผ้าทอที่มีชื่อเสียง เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดลำพูนมากขึ้น

2.2 ข้อเสนอแนะแยกตามช่วงอายุ

จากการศึกษา พบว่า ช่วงอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปมีความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ปัจจัยย่อยความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของวิถีชีวิตความเป็นอยู่และอาคารบ้านเรือนมีลักษณะทาง

สถาปัตยกรรมเหมาะสมแก่การท่องเที่ยว ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของควรจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเฉพาะให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบว่า ช่วงอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ปัจจัยย่อย ความเหมาะสมของราคาของสินค้าหรือของที่ระลึก ความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย การปรับแต่งภูมิทัศน์ให้สวยงาม และเหมาะสมกับการท่องเที่ยว และความเพียงพอของจำนวนถังขยะ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรรักษามาตรฐานของสินค้าที่ระลึกและราคาให้มีความเหมาะสม สินค้าที่ระลึกควรมีหลายระดับราคาตามอายุที่แตกต่างกัน เพราะรายได้ต่างกัน การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย ควรเพิ่มจุดบริการนักท่องเที่ยวหรือเจ้าหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ในส่วนของการปรับแต่งภูมิทัศน์ และความเพียงพอของจำนวนถังขยะ ควรมีการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสะอาดสม่ำเสมอและเพิ่มจำนวนถังขยะตามจุดต่างๆ เพื่อให้มีจำนวนเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว

2.3 ข้อเสนอแนะแยกตามจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มที่เดินทางมาท่องเที่ยว 4 ครั้งขึ้นไป พึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ปัจจัยย่อย ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของภาษา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมการใช้ภาษาถิ่นในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวเกิดความคุ้นเคย

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณาลี รื่นรมย์. (2551). *การวิจัยตลาด* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
กรมการท่องเที่ยว. (2560). *สถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี 2559*. สืบค้นจาก <http://tourism2.tourism.go.th/home/details/11/221/25516> (6 กันยายน 2560).
- กรมการท่องเที่ยว. (2559). *สถิตินักท่องเที่ยวชาวไทย-ต่างชาติ ประจำปี 2016 จังหวัดลำพูน*. สืบค้นจาก <http://61.19.236.136:8090/dotr/statistic.php?year=2016> (6 กันยายน 2560).
- กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดลำพูน. (2556). *ประวัติความเป็นมาจังหวัดลำพูน*. สืบค้นจาก http://www.lamphun.go.th/officialwebsite/2013/?page_id=276
- กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดลำพูน. (2560). *แผนพัฒนาจังหวัดลำพูน 2561-2564 (ปรับปรุง) ล่าสุด*. สืบค้นจาก <http://www.lamphun.go.th/officialwebsite/2013/?p=75621>
- จิรภัทร บุญรักษา. (2553). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดลำพูน*. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2540). *วิถีไทย: การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่มีวันตายของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ซี.พี.บุ๊ก สแตนดาร์ด.
- วิชิต อุอิน. (2550). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิริ สามสุโพธิ์. (2543). *สังคมวิทยาการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
- เสรี วงษ์ไพจิตร. (2530). *การนำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาบริการนักท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานจังหวัดลำพูน. (2013). *สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดลำพูน*. สืบค้นจาก
<http://www.triplamphun.com/home/>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). *รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว*. สืบค้นจาก
http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=8404
- อัจฉรา นิธิโกคาร์ตัน. (2554). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่เมือง
เชียงคาน จังหวัดเลย*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- Apple White, P. B. (1965). *Organization Behavior*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Vroom, V. H. (1964). *Work and Motivation*. New York: John Wiley & Sons.
- Wolman, B. B. (1973). *Dictionary of behavioral science*. New York: Van Norstrand.